

Beinert Carl Christian (1793-1868)

Badacz flory, skamieniałości i meteorytów

Urodził się 15 stycznia 1793 roku w Wojciechowie (Woitsdorf) koło Bierutowa (Bernstadt), w rodzinie ubogiego nauczyciela i organisty. Za radą pastora Gottfrieda Benjamina Menzla, który udzielał mu lekcji łaciny, postanowił zostać aptekarzem i w roku 1806 zaczął naukę u aptekarza Raschke w Bierutowie. Po sześciu latach nauki zdał egzamin i jako pomocnik pracował u swego nauczyciela jeszcze przez trzy lata.

Obszerną wiedzę w zakresie nauk przyrodniczych przyswoił sobie w tym okresie samodzielnie, dysponując bardzo skromnymi pomocami naukowymi, a kompletowany wówczas z dużym zapalem zielnik dostarczył wielu nowych informacji na temat śląskiej flory. W roku 1815 Beinert został pomocnikiem aptekarza Mende w Oławie (Ohlau), zaś rok później rozpoczął

pracę w aptece królewskiego asesora medycznego Fischera we Wrocławiu. Tu, rozwijając swe zainteresowania naukowe, spędził trzy i pół roku, po czym w roku 1819 trafił do apteki znanego farmaceuty, wydawcy „Journal der Pharmazie”, doktora Trommsdorfa w Erfurcie. Na tamtejszym uniwersytecie słuchał wykładów swego pryncypała z fizyki, chemii i farmacji oraz wykładów prof. Bernhardiego z botaniki i mineralogii, w Instytucie Farmaceutycznym wykonywał zlecone mu analizy chemiczne i, za zgodą Trommsdorfa, prowadził zajęcia i wycieczki botaniczne. Zawarł tu też znajomość z członkiem Królewskiej Komisji Egzaminacyjnej, doktorem Lucae, który wystarał się dla niego o posadę w aptece swej matki w Berlinie. Pracę w tej aptece Beinert rozpoczął w roku 1821, a swój pobyt w Berlinie wykorzystał również, by przygotować się do egzaminu państwowego, który zdał z wyróżnieniem. Po roku wyruszył z doktorem Lucae w podróż po Saksonii i Czechach, a następnie wrócił do Wrocławia, gdzie anonimowy dobroczyńca ofiarował mu pieniądze umożliwiające rozpoczęcie studiów medycznych.

W roku 1822 rozpoczął naukę na Uniwersytecie Wrocławskim, jednak już w następnym roku trafiła mu się okazja kupna apteki w Jedlinie Zdroju (Charlottenbrunn), zaś niezbędne środki na ten cel ofiarował mu asesor Fischer. W tej sytuacji Beinert zrezygnował ze studiów, w lipcu 1823 kupił aptekę i przeniósł się do Jedliny, gdzie już wkrótce ożenił się z Fryderyką Rumpe. Nie sprzeniewierzył się jednak nauce, przez szereg lat badał florę okolic Jedliny, zbierał minerały i skamieniałości, a za pracę o meteorycie z Brunowa (Braunau) otrzymał tytuł doktora honoris causa Fakultetu Filozoficznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Opublikowana w roku 1849 wspólnie z prof. Goepertem praca o kopalnej florze karbońskiej okolic Wałbrzycha (Waldenburg) nagrodzona została przez Holenderską Akademię Nauk. W roku 1841 Beinert odznaczony został Orderem Czerwonego Orła IV Kl., zaś w roku 1856 – tymże Orderem III Kl. Był członkiem-korespondentem i członkiem honorowym wielu towarzystw naukowych, utrzymywał też korespondencyjne kontakty z wieloma uczonymi z różnych krajów, wśród których były również takie sławy, jak prezes Londyńskiego Towarzystwa Geologicznego i brytyjskiej Królewskiej Służby Geologicznej, sir Roderick Impey Murchison.

Przez wiele lat gościnny Beinert był centralną postacią życia towarzyskiego i kulturalnego Jedliny, której przysłużył się pisząc przewodnik po tej miejscowości, odkrywając dwa nowe

źródła wód mineralnych, urządzając będący atrakcją miejscowości park Carlshain z halą spacerową i działając aktywnie na stanowisku inspektora źródeł i zdrojów. Po śmierci pierwszej żony ożenił się z Christianą Wilhelminą Dömming. W roku 1860 zrezygnował z pracy w aptece, którą przekazał swemu synowi, Hermannowi. Pod kilku latach uległ paraliżowi i resztę życia spędził przykuty do łóżka. Zmarł 20 grudnia 1868 roku w Jedlinie Zdroju.

Ważniejsze prace:

- 1822 – Vorschlag zur Vereinigung zweier Linne'schen Pflanzengattungen, oder wodurch unterscheidet sich die Gattung *Ledum* von *Sempervivum*? *Bot. Zeitung*.
- 1826 – Blühende Pflanzen am 23. Dezember bei Charlottenbrunn. *Bull. Naturwiss. Sect. Schl. Ges. vaterl. Kultur*.
- 1827 – Über einen in Charlottenbrunn gefundenen Bauchpilz. *Ibid*.
- 1828 – Ein bei Charlottenbrunn gefangenes Exemplar von *Acherontia atropos*. *Übers. Arb. Schl. Ges. vaterl. Kultur*.
- 1844 – Die Lebensfrage der Apotheker. Gegenrede, Fragen und Vorschlag. Breslau.
- 1848 – Der Meteorit von Braunau. Breslau.
- 1849 – Abhandlungen über Beschaffenheit und Verhältnisse der fossilen Flora in den verschiedenen Steinkohlen-Ablagerungen eines und desselben Reviers, begründet auf die Untersuchungen in dem Wiefsstein-Altwasser-Waldenburger Becken. *Verhandlungen van de Hollandsche Maatschappy der Wetenschappen te Haarlen* [mit H. R. Goepfert].
- 1853 – Die verschobenen oder zertrümmerten Kieselgeschiebe im östlichen Revier des Niederschlesischen Waldenburger Steinkohlengebirges. W: Denkschrift der Schlesischer Gesellschaft für vaterländische Kultur bei ihrem 50jährigen Bestehen. Breslau.
- 1856 – Geognostisch-botanische Excursion des Schlesischen Forstvereins am 5. Juli 1856. *Verh. Schles. Forstver.*
- 1859 – Charlottenbrunn als Trink- und Badekur-Anstalt. Charlottenbrunn.
- 1864 – Über die Nutzenanwendung von *Juniperus communis* in forstwirtschaftlicher Beziehung. *Verh. Schles. Forstver.*

Źródła:

1869. Jber. Schles. Forstver. S. 449-451 (bibliografia).

Cohn F. 1894. Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur 72. Abt. II. Bot. Sect. S. 17-19.

Goepfert H. R. 1835. Über die Bestrebung der Schlesier, die Flora der Vorwelt zu erläutern. Schl. Prov. Blätt. 100. S. 211.

Oelsner T. 1869. Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur 47. S. 289-291.

Portret z pocztówki z Jedliny Zdroju z roku 1895, ze zbiorów Muzeum w Wałbrzychu, sygn. MW/H-6544.